

P6_TA-PROV(2006)0347

Kalandustoodete ökomärgise süsteem

Euroopa Parlamendi resolutsioon arutelu algatamise kohta ühenduse seisukoha suhtes, mis käsitleb ühenduse ökomärgise süsteemi kalandustoodetele(2005/2189(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele "Arutelu algatamine ühenduse seisukoha suhtes, mis käsitleb ühenduse ökomärgise süsteemi kalandustoodetele" (KOM(2005)0275);
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust;
 - võttes arvesse 7.–11. märtsil 2005. aastal Roomas toimunud ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) kalanduskomitee 26. istungjärgu aruannet nr 780;
 - võttes arvesse komisjoni teatist, mis käsitleb ühenduse tegevuskava keskkonnakaitse nõuete integreerimiseks ühisesse kalanduspoliitikasse (KOM(2002)0186);
 - võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile "Kalandustoodete turu tulevik Euroopa Liidus: vastutus, partnerlus ja konkurentsivõime" (KOM(1997)0719);
 - võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2371/2002 ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta¹;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A6-0219/2006),
- A. arvestades, et selliste kalandustoodete turuletoomine, mis on varustatud usaldusväärse sertifikaadiga püügi, kasvatamise, kogumise või töötlemise vastavuse kohta keskkonnasäästvuse nõuetele, võib olulisel määral kaasa aidata nii tootjate kui ka tarbijate toetuse kasvule säästva kalanduse eesmärkide suhtes;
- B. arvestades samas, et puuduvad ühtsed rahvusvaheliselt tunnustatud kriteeriumid kalandustoodete säästvuse määratluse kohta;
- C. arvestades, et ökomärgise süsteemi osaks olev ökoloogiline lähenemisviis peab alati põhinema laiaulatuslikel hindamistel;
- D. arvestades, et ökomärgise ja sertifitseerimissüsteemi puhul tuleks eelistada mitmel kriteeriumil põhinevat selgitavat süsteemi;

¹ EÜT L 358, 31.12.2002, lk 59.

- E. arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon on käsitlenud kalandus- ja akvakultuuritoodete ökomärgistamise aspekte alates 1998. aastast ning 2005. aasta mais andis selle kalanduskomitee välja asjakohased suunised;
- F. arvestades, et Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO) on nimetatud küsimust käsitlenud alates 2001. aasta Doha kohtumisest, millel arenguriigid väljendasid selgelt kartusi, et ökomärgise süsteemist võib kujuneda uus proteksionistlik mehhanism arenenud riikidest pärinevate toodete osas;
- G. arvestades, et kalandustoodete ökomärgistamine aitab parandada teatava kalandust käsitleva teabe kogumist (rohkem ja usaldusväärsemad andmed);
- H. arvestades, et arvukad loodavad ökomärgise süsteemid ja ökomärgistamise kriteeriumid, koos usalduse puudumise ja segadusega, mida see tarbijates tekitab, võivad nimetatud vahendit diskrediteerida;
- I. arvestades, et Euroopa Ühendus allkirjastas hiljuti rahvusvahelist delfiinikaitseprogrammi käsitleva lepingu ja sellega seotud ökomärgise süsteemi ("Delfiinidele ohutu");
- J. arvestades samuti, et on ilmnunud raskused ökomärgise ja kvaliteedimärgi eristamisel;
- K. arvestades, et vastavalt määrusele (EÜ) nr 2371/2002 peaks kogu Euroopa Liidu kalandus juba oma määratluse kohaselt olema säästev, kuna see peaks vastama ühenduse asjaomastele normidele,
1. tervitab komisjoni teatist, millega algatatakse arutelu ühenduse seisukoha suhtes, mis käsitleb ühenduse ökomärgise süsteemi kalandustoodetele;
 2. väljendab siiski kahetsust seoses komisjoni-poolse viivitusega teatise esitamisel, kuivõrd seetõttu on vahepeal ilma igasuguse avaliku sektori kontrollita võimaldatud levida eraalgatuslikel ökomärgistel, mis toob kaasa probleeme seoses usaldusväärusega ning tekitab tootjates ja tarbijates segadust;
 3. juhib lisaks tähelepanu paljude selliste märgiste tegelikele eesmärkidele, mida kasutatakse – arvestades üha suuremat tähtsust, mida tarbijad omistavad säästvale arengule – lihtsalt vahendina läbimüügi suurendamiseks, ilma et tarbijatel oleks mingitki tegelikku garantiid selliste toodete säästvuse kohta;
 4. usub, et praegu kehtivad süsteemid muudavad kõnealuse küsimuse keerulisemaks ning tulevikus esitatav mis tahes ettepanek tuleb koostada nii, et turul juba toimivatele süsteemidele ei anta majanduslikku eelist;
 5. mõistab, et teatise eesmärk on üksnes algatada üldine arutelu ja praeguses staadiumis mitte veel käsitleda põhjalikumalt ökomärgistamist suunavate nõuete määratlemist ühenduse tasandil; väljendab siiski kahetsust, et komisjoni teatis annab väga väikese panuse arutellusse, mida komisjon ise kavatses algatada, ning mis praegu on liiga laialivalguv ja läbimõtlemta;

6. tõdeb kahetsusega ambitsioonide puudumist teatistes ning on arvamisel, et tehtud valik (miinimumnõuete kehtestamine vabatahtlikele ökomärgise süsteemidele) ei vasta täielikult lahendamist vajavatele probleemidele; on arvamisel, et kõikide turul kasutatavate märgiste üle tuleb teostada sõltumatut järelevalvet, et need oleksid tarbijate jaoks igati usaldusväärsed ja usutavad;
7. nõuab mittetööstusliku kalapüügi paremat tunnustamist Euroopa tasemel; nõuab samuti, et enne võimaliku ökomärgise süsteemi kehtestamist peetaks nõu asjaomaste osapooltega, kaasa arvatud mittetööstusliku kalandussektori esindajatega, ning võetaks nende soovitusi arvesse;
8. on seisukohal, et märgis saab täielikult tõhus olla vaid siis, kui see on ühtne ja tarbijatele lihtsasti arusaadav, võimaldades neil valida tooteid, mis aitavad kaasa kalavarude säilitamisele;
9. ergutab sellest tulenevalt komisjoni edasi arendama laialdast arutelu, milles võiksid osaleda kõik asjaomased pooled ning mille käigus oleks võimalik sügavuti läbi kaaluda suur hulk antud valdkonna seni lahendamata küsimusi;
10. nõustub põhimõtteliselt säästvuse, ühtlustamise, jälgitavuse, läbipaistvuse, erapooletuse ja mittediskrimineerimise eesmärkidega, mida nimetatakse teatise punktis 4; on seisukohal, et ELi ühtse ökomärgise loomine on bürokraatlikult kohmakas;
11. on veendunud, et usaldusväärsed ökomärgised võiksid olla väga tõhus vahend ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga võitlemisel, kuna märgise puhul on nõutav väga selge teabe esitamine kala päritolu kohta, mis muudab ebaseadusliku kala turule toomise keerulisemaks;
12. palub komisjonil täpsustada, mida mõeldakse ühenduse ühtse ökomärgise all, kui võrd teatistes esitatud teise (ühenduse ühtse kalade ja kalatoodete ökomärgise süsteemi loomine) ja kolmanda võimaluse (miinimumnõuete kehtestamine vabatahtlikule ökomärgise süsteemile) analüüs tekitab segadust, kui võtta arvesse kaalutlusi, mis rahvusvahelisel tasandil ökomärgise süsteemi omandi osas eksisteerivad;
13. on seisukohal, et pärast ökomärgise ja sertifitseerimissüsteemi kehtestamist tuleb komisjonil seda propageerida ja kõigile protsessis osalejatele selgitada; on seisukohal, et komisjonil tuleb ka tagada, et tarbijate eksitamise vältimiseks oleks täielikult tagatud usk märgistamise ja sertifitseerimise eest vastutavate organite kehtestatud nõuete täitmisesse;
14. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks kooskõlas laialdase arutelu tulemustega kuue kuu jooksul Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatise miinimumnõuete ja suuniste kohta, millele ühenduse kalandustoodete ökomärgise süsteem peab vastama;
15. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks ELi kalandustoodete ökomärgise süsteemi aluste väljatöötamisel arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi kriteeriume, eelkõige ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni kehtestatud kriteeriume, ning muuhulgas oleksid täidetud järgmised süsteemile esitatavad nõuded:

- a) süsteem on kooskõlas nii ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni säästva kalapüügi käitumiseeskirjaga kui ka muude rahvusvaheliste organite, sh ÜRO ja WTO resolutsioonidega;
 - b) süsteem on vabatahtlik ja tagab keskkonna parema kaitse, kuid seda ei saa tõlgendada viisil, nagu ökomärgiseta toode oleks halvema kvaliteediga;
 - c) süsteem on igas etapis, sh organisatsioonilise ülesehituse ja finantssätete osas läbipaistev;
 - d) süsteem ei ole diskrimineeriv ega loo kaubandusele ja eriti arengumaadele takistusi, tagades samas õiglase konkurentsi;
 - e) süsteemi arendab komisjon, kes kehtestab selle toimimise nõuded, tagades akrediteerimisele ja sertifitseerimisele spetsialiseerunud organite sõltumatuse, mis on asjaomases menetluses põhilise tähtsusega, ning samuti märgistuse väidete usaldusväärsuse;
 - f) süsteem sisaldab säästvuse nõudeid, mis on ühenduse ressursside haldamise süsteemile esitatavatest nõuetest kõrgemal tasemel ning mis põhinevad põhilikult teaduslikul analüüsil; nimetatud kriteeriumid võivad olla nii üldised kui ka spetsiifilised, sõltuvalt konkreetsetest kalandustoodetest;
 - g) süsteem tagab märgisele kantava teabe tõepärasuse, mis eeldab toote järelvalveahela, st sertifitseerimise jälgimise tagamist alates kalalaevast kuni lõpptarbijani, mis peab tõendama, et ökomärgisega varustatud toode vastab ettenähtud spetsifikatsioonidele;
 - h) süsteem näeb ette usaldusväärsed ja sõltumatud auditeerimis- ja kontrollimenetlused;
 - i) vältimatult on tagatud süsteemi avalikkus;
 - j) kasutatakse märgist, millele kantakse nähtavalt ja tarbijale kergesti mõistetavalt toote hindamise lõpptulemus.
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele.